

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Birželio-June 19 d., 1976 m.

NO. 145

AMERIKIEČIAI IŠVYKSTA IS LIBANO

NEGALI PALIKTI MARQUETTE PARKO GYVENTOJŲ RAMYBĖJ

Kingo žmonėms davė protekciją, bet naciams tokios protekcijos nenori duoti

CHICAGA, Ill. — Marquette nuovados viršininkas William Woods aiškino Chicago's Lawn namų savininkams, susirinkusiems Lawn United Methodist Church patalpose, apie bereikalingą įtampą gyventojų tarpe.

Policijos viršininkas pareiškė, kad namų savininkai ir gyventojai vieni kitus tikrai koluoja, be pagrindo išmetinėja, o vėliau bijo, prašo policijos protekcijos. Susirinkime buvo apie 60% baltų namų savininkų, o likusieji buvo juodaodžiai.

Policijos skvadai, susidedantieji iš baltų ir juodų policininkų, labai greitai pasiekia bet kokią grupelę gyventojų, bandančią ardyti tvarką arba naikinti nuosavybę.

Baltieji skundėsi, kad juodažiai, ilnide i baltų apgyventą aplinkę, viską išgriaužia ir užpuldinėja. Tame susirinkime buvusi viena balta moteriškė pareiškė, jog tai neteisėybė. Šalia jos apsigyvenusi viena juodžių šeima, kuri labai gražiai prižiūri savo namą.

Policijai duoda nemalonų klausimą

Niekam ne paslaptis, kad Chicago's policija davė reikalingą protekciją grupei, juodžių pradžingsniuoti 71 gatvę iki Marquette Parko ir atgal. Dvasiškio Jacksono vado grupė ne tik buvo nužingsniavusi prie Marquette Parko, bet ji kuriam laikui buvo sustojusi ties Amerikos nacių centru ir kurį laiką jį pikietavo. Kažkas paklausė, ar policija duos tokią pačią protekciją naciams nuvykti i juodžių apgyventą aplinkę?

Didžiausią balsą pakėlė susirinkime buvusieji juodaodžiai. Jie nenori, kad naciai maršuoti jų apgyventoje miesto dalyje. Bet kai kurie pasisakė prieš Martin Luther Kingo vadų užsispyrimą būtinai maršuoti Marquette Parko apylinkėje. Baltieji skundėsi policijai, kad i panašius susirinkimus ateina žmonės, kurie negyvena apylinkėje, bet reikalauja eisenų ir kitokių dalykų.

Hubert P. Connolly nori pinigų

Kita namų savininkų grupė, vadovaujama Hubert Connolly, reikalauja, kad vietos taupymo bendrovės duotų paskolas Bell ir Western Avenue tarpe esantiems namams taisyti. Prieš porą metų buvo reikalaujama tokių didelių paskolų, kurių taupymo bendrovių vertintojai negalėjo duoti. Namus parduoti norintieji žmonės norėjo gauti didesnę paskolą negu namas buvo vertas.

Taupymo bendrovės gali duoti paskolas tikrai saugiems ir paskolas mokantiems namų savininkams. Jeigu savininkas gauna didesnę paskolą, tai nei jis to namo taisy, nei juo rūpinasi. Paėmęs didelę sumą pinigų, dingsta ir nusineša santaukas.

Kada taupymo bendrovės nurodo šį faktą, tai nauji reformatoriai nepatenkinti, jis kaltina taupymo bendroves.

Meksikos policija negalima pasitikėti

ACAPULCO, Meksika. — Du Meksikos policininkai prisipažino nušovę du amerikiečius, vykusius i Meksiką turizmo reikalų tvarkyti.

Turizmo agentas Gary Semelroth iš Belleville, Ill., automobiliumi vyko i Meksiką kartu su Sandra Fronczak, kilusi iš St. Louis, Ill.

Pasirodo, kad jiedu buvo policijos sustabdyti. O kai policija nustatė jų asmenybę, tai policininkai pareikalavo pinigų. Semelroth pasipriešino, tai jis buvo vietoje nušautas ir įmestas i pelkę, o vėliau Sandra buvo išprievartauta, užmušta ir įmesta i Pacifiką. Prokuroras dabar reikalauja ilgų metų bausmės abiem policininkams ir keturiems jų pagalbininkams, tuo tarpu dar nepatekusiems i teisingumo rankas.

Plėsis terorizmas

WASHINGTONAS. — Slaptosios tarnybos CIA išvados, remiantis tyrinėjimais bei stebėjimais, sako, kad ateinančių kelių metų laikotarpyje svetimo įsikišimo į JAV vidaus reikalus teroristinė veikla padidėsianti.

Keletas fanatikų, pasak CIA, mėgins panaudoti atomines bombas, bet daugiausiai teroristiniai veiksmai bus daromi panaudojant chemines, bakteriologines, biologines ir radiologines medžiagas.

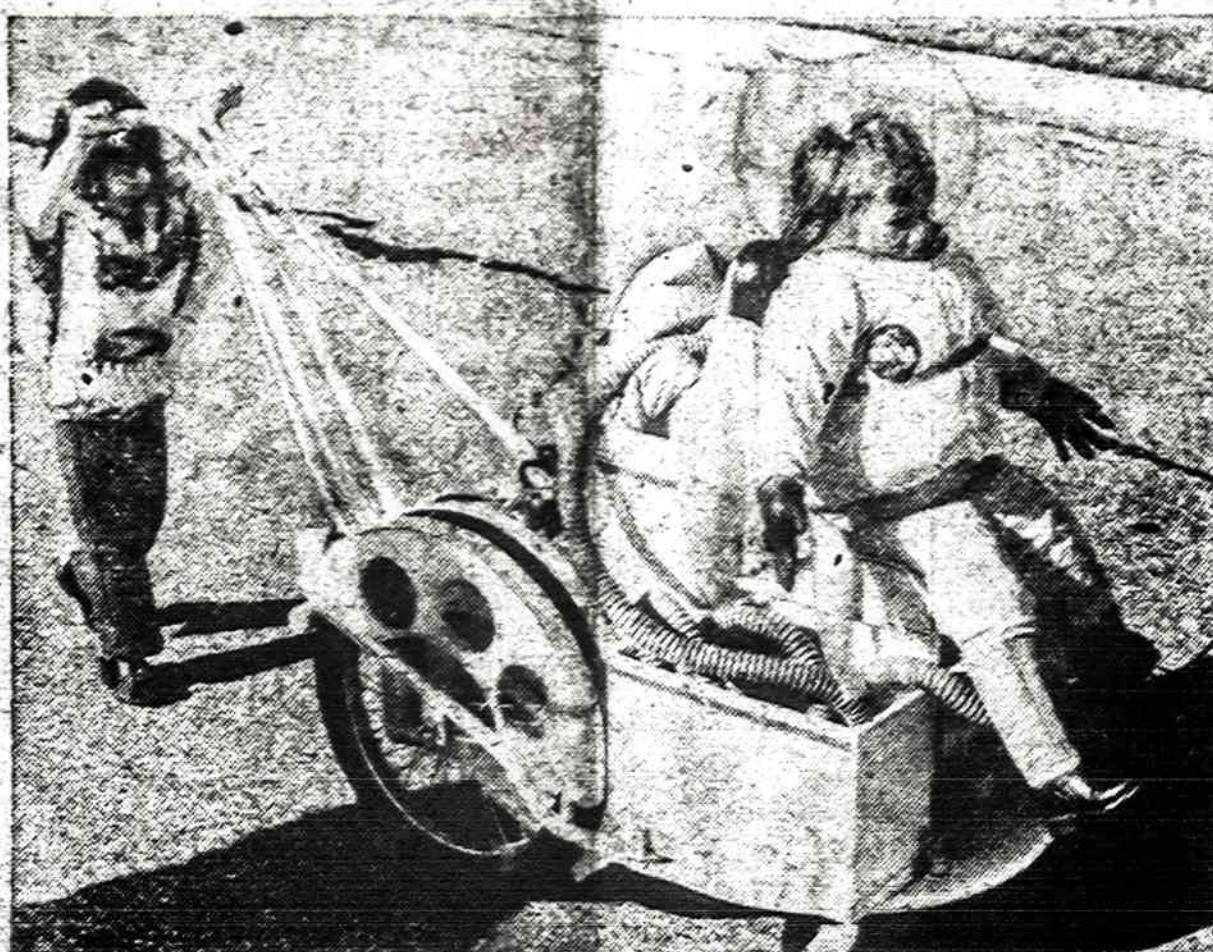
Amerikos 200 metų sukakties iškilnių i 1980 metų žiemos Olimpinių žaidimų proga, suvažiavus i JAV nemažai turistų ir visokių užsienio pasiuntinių, todėl pogrindžio teroristams sudarys gerą veiklos dirva.

Nenugalimi vidaus degimo varikliai

Nežinint bandymų ir pastangų vidaus degimo variklius pakeisti kuo nors kitu: elektro motorais, garo turbinomis, garo bei kitais varikliais, vis dėlto bandymai nesiseka ir mažiausiai dar 5 metus vidaus degimo varikliai pasiliks pirmoje vietoje. Pasirodo, jie yra dar nenugalimi.

Dizeliniai motorai, vokiečių Diezeliu išrasti, yra nepakeičiamai. Jų negali pakeisti kiti motorai traukiant sunkvežimius, traukinius, gaminant elektros srovę.

Geriausi iki šiol dizeliniai motorai yra 5 cilindrių, gaminami Mercedes-Benz.

Amerikos „jauniausieji astronautai“ ne tik laida kolonias i Marsą, bet jie dirba mokslinį darbą. Jiedu dvi astronautiškas drabužius, kurie apsaugo juos nuo įvairių bakteriologinių pavojų, o mašina išvairuoja juos supančias erdves įvairius akimi neįžiūrimus embrioninius gamalus. Jų dėvimi drabužiai ateityje bus taikomi ligoninėse, kur žmonės serga pavojingomis užkrečiamomis ligomis.

P. AFRIKOJE TREČIA DIENA EINA AFRIKIEČIŲ IR JUODŽIŲ RIAUŠES

Gyvybės jau neteko 50 žmonių, policija paleido šūvyus i maistinėlius

JOHANESBURGAS. — Rasinė neapykanta yra išsiplėtusi visame pasaulyje. Žmonių žudynės ir tarpusavio peštynės pasireiškia didesniu ar mažesniu mastu. Toje pačioje Pietų Afrikoje 1960 m. buvo rasinės riaušės iškilusios, kur per 69 asmenys neteko gyvybės. Dabar vėl jau trečia diena juodieji ir baltieji vieni su kitais pešasi, plėšikauja ir vieni kitus žudo, padeginėja namus, auto mašinas. Reuterio pranešimu, jau yra per 50 asmenų uėgyvų ir mažiausiai keli šimtai sužeistų!

Kai kurios pašto įstaigos sudėgintos, ligoninės sudaužytos, o juodųjų administracijos namai su žeme suliginti. Riaušės, pasak žinių agentūrų, vis plečiasi ir apima naujas vietas.

Pietų Afrikoje neramumai jau breną nuo gegužės 17 dienos, kai 800 studentų nėjo i klases, bet protestavo, nenorėdami pildyti naujų mokyklų vadovybės įsakymus. Įsakymo keliu buvo įvesta i mokyklas afrikiečių kalba, kuri turėjo būti vartojama lygiagrečiai su anglų ar olandų. Birželio 16 d. nepasitenkinimas išsiliejo tiesiog sukilimu, kai Soweto miesto 10,000 mokinių pradėjo protesto žygį miesto gatvėmis.

„Kalbos klausimas buvo tik priežastis, kibirkštis, kuri įžiebė riaušes“, — tvirtino juodųjų nacionalistų lyderio Nelsono Mandelos žmona. — „Tai nieko bendro neturi su afrikiečių kalba“. O teisingumo ministeris James Kruger parlamente pareiškė: „Mes to nesitikėjome“.

Keli tūkstančiai policijos, sukilusios i šarvuotus ir helikopterus, ramina riaušininkus, bet, atrodo, nedaug ką pagelbsti. Įtūžusi juodųjų ir baltųjų minia nenori apsiraminėti. Jiems padeda įsimaigę visokie pogrindžio veikėjai, vadinami coci.

BRANGSTA GAZOLINAS

WASHINGTONAS. — Nežiūrint, kad benzino gamyba ir jo pristatymas yra pakankamas, bet padidėjus jo vartojimui, benzino kainos kyla ir numatoma, kad jos gali pasiekti 60 centų už galioną.

Čikaga neteks daktarų

ČIKAGOS mēras yra įsakęs visiems miesto tarnautojams gyventi mieste. Priešingu atveju jie neteks darbo. Toks mēro parėdymas paliečia ir miesto žinioje dirbančius medicinos daktarus, kurių per 300 gyvena už miesto ribų.

Prisibijoma, kad mieste gali atsirasti taip vadinama sveikatos krizė. Laikraštininkų užklaustas tuo klausimu miesto meras Daley, atsisakė ką nors pareikšti. Jis tik pasakė, kad dar nėra kalbėjęs su Čikagos sveikatos tarybos prezidentu dr. Eriku Oldbergu.

Nepasigaili ald. Wigodos

ČIKAGA. — Aldermanas P. T. Wigoda buvo nuteistas ir pasodintas i kalėjimą, kad jis 1974 m. mokesčių pareiškime neįrašė 50,000 dol. pajamų. Jis už tai gavo metus ir vieną dieną kalėjimo.

Atsėdėjęs 5 mėnesius, Wigoda paprašė paagsilėti, bet pasigailėjimo taryba jo prašymo nepatenkino. Šis klausimas atsidarė pas teisėją A. L. Marovitz, kuris išpeikė pasigailėjimo tarybą, sakydamas, kad ji nepildanti jo nurodymų. Paprastai, pasak teisėjo, kalinio nepasigailima, kad jis yra sunkiai nusikaltęs ir blogai elgiasi kalėjime.

Nudūrė Peru ambasadorių

KINGSTONAS. — Peru ambasadorius Jamaikoje birželio 15 buvo dviejų nežinomų asmenų nudurtas savo bute, grįžus vakare iš pasivaikščiojimo. Jo 10 metų dukrė mgtė ir stebėjo ambasadoriaus imynes su įsibrovėliais.

Policija mananti, jog tai buvo plėšikai, kurie i butą įlindo per atdarą langą.

PREZIDENTAS ĮSAKĖ VISIEMS VYKTI I SIRIJOS SOSTINĘ

Šeštadienį amerikiečių karavanas iš Beiruto per kalnus važiuos i Damaską

BEIRUTAS, Libanas. — Prezidentas Fordas, pasitaręs su atsakingais Valstybės Departamento pareigūnais ir saugumo tarnybos nariais, įsakė visiems amerikiečiams, kurie nori evakuoti Libaną. Gyvenimas minėtame krašte labai neramus, nežinia kas valdo ir ko klausio, todėl ėmėsi šių priemonių. Prezidentas būtų galėjęs evakuoti Amerikos piliečius iš Beiruto uosto arba aerodromo, bet pasirinko kelionę sausumos. Atrodo, jog tai bus pats saugiausias kelias. Jeigu neskaityti vieno kito priemiesčio, Sirijos kariai kontroliuoja kelią iš Beiruto i Damaską.

Vyr. teismas prezidento puseje

WASHINGTONAS. — Prez. Niksonas ir vėliau prez. Fordas buvo uždėję specialius mokesčius įvežimui i Ameriką žemės alyvai. Nepatenkintos alyvos bendrovės ir kairieji jų šalininkai kongresmanai iškėlė šį klausimą vyr. Amerikos teisme, tvirtindami, jog nėra įstatymo, kuris suteiktų teisę prezidentui apdėti mokesčius įvežamą žemės alyvą.

Vyr. Amerikos teismas, išnagrinėjęs šį klausimą, nusprendė, kad prezidentai pasielgė teisėtai.

Nori panaikinti mokinių vežiojimą

WASHINGTONAS. — Fordo administracija prašo kongreso išleisti įstatymą, kuris laikė 5 metų panaikintų priverstiną mokinių vežiojimą, sumažinant rasės atžvilgiu mokinius mokyklose.

Tokiam įstatymo projektui priešinasi juodieji, civilinių teisių sąjunga ir pats teisingumo sekr. E. L. Levi.

Jie sako, kad administracija žino, jog įstatymo projektas kongreso nebus priimtas, bet šį klausimą iškėlė politiniais sumetimais, turint prieš akis prezidentinius rinkimus.

Nužudė policijos viršininką

BUENOS AIRESAS. — Birželio 18 d. anksti iš ryto sprogusi galinga bomba prie Argentinos policijos viršininko gen. Cesareo Cardozo namo Buenos Airese, sunkiai sužeidė patį generolą ir kiek lengviau jo žmoną ir dukterį.

Gen. Cardozo mirė ligoninėje. Smulkesnių žinių tuo tarpu nepanešama.

PABRANGO AKCIJOS

Vertybės popierių makleriai pastebėjo, kad kredito nuosimčiai nekyla, kad vyriausybė stengiasi atpiginti kreditą ir kad asmenų pajamos, gamyba ir namų statyba didėja, pradėjo gyviau supirkinėti vertybės popierius. Vertybės popieriai todėl pradėjo brangti. Jie vėl pasiekė ir perlipo tūkstantinę taškų.

Amerikiečiams įsakyta viską likviduoti i šeštadienį kartu su karavanu keliauti i Sirijos sostinę. Prezidentas Fordas būtų galėjęs pasiųsti Amerikos marinarus i Beirutą arba i kitą kitą Libano miestą ir paimiti visus evakuoti norinčius amerikiečius, bet prezidentas nutarė nenaudoti karo jėgos. Dabartiniu metu Libane tebėra 1,800 Amerikos piliečių. Kiekvienas turės progos išvažiuoti, jeigu jis pageidaus. Jau anksčiau amerikiečiams buvo pasiūlyta išvažiuoti, didokas jų skaičius išvyko, bet krašte dar tebėra 1,800 JAV piliečių.

Karo vadovybė dar nežino, kokiu būdu amerikiečiai bus išvežami iš Beiruto ir kitų Libano sričių. Vieni mano, kad bus panaudoti busai jiems išvežti, o kiti mano, kad bus naudojami automobiliai. Taip pat nežinia, kas šiam karavanui teks reikalingą globą, bet manoma, kad saugumą garantuos Sirijos kariuomenė, kuri kontroliuoja kelią iš Beiruto i Damaską.

Amerikos ambasada Beirute gavo žinią, kad jau paruoštos priemonės atgabenti Washingtoną nužudytą ambasadoriaus Francis L. Meloy Jr. ir ambasados patarėjo Robert O. Waring laivonus. Jie bus nugabenti i Damaską, o iš ten kareivų bus nuskraidinti i Washingtoną, kur bus palaidoti iš visomis valstybinėmis iškilėmis. Jiedu žuvo eidami pareigas. Amerikiečiai vyks ne tiesiai iš Beiruto i Damaską, bet pirma vyks i Sidoną, o iš ten jau plentu tiesiai i Damaską.

Visos didžiosios ir mažos valstybės labai atidžiai seka kiekvieną prezidento Fordo nutarimą. Daugelis manė, kad prezidentas panaudos karo jėgas, bet jis, Valstybės Departamento partatas, nutarė nenaudoti jėgos. Amerikos karių siuntimas būtų galėjęs būti kitaip interpretuotas i pakenkęs Artimųjų Rytų taikos pastangoms. Tvirtinama, kad ambasadoriaus žudikai suimti ir tardomi.

Izraelis taip pat labai atidžiai seka Libano įvykius. Jeigu ne prezidento Fordo įsakymas nesikišti i Libano reikalus, tai Izraelio karo vadai seniai jau būtų įžygiavę i Libaną ir bandę atstatyti taiką.

Vėsenis, lis
Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:28

MŪSŲ VEIKLOS AKIMIRKOS

REDAGUOJA L. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS
PREZIDIUMO REDAKCINĖ KOLEGIJA

Adresas: G. J. Lazauskas, 208 West Natoma Avenue.
Addison, Illinois 60101

1976 METAI

NR. 27

KAS IR KUR?

● Birželio mėnesį — prieš 36 metus Sovietų Sąjunga nužudė lietuvių tautos laisvę ir įkalinė Lietuvos valstybinę nepriklausomybę, karine jėga užgrobdama jos žemę ir pavergdama žmones.

● Birželio mėnesį — vos tik vieneriems metams praėjus nuo Lietuvos sovietinės okupacijos — lietuvių tauta išliko pirmasis masinis sovietinio genocido antpuolis, pareikalavęs iš jos daugiau kaip 400,000 aukų — vyrų, moterų, vaikų, išduotų ir išstremtų į tolimuosius Azijos Sibiro plotus kančias ir mirė. Ir tai buvo tik pradžia — iki 1952 metų iš Lietuvos išstremta apie 400,000 žmonių.

● Birželio mėnesį — po vėnų sovietinės okupacijos metų — lietuvių tauta visuotiniu savo sukilimu pradėjo prieš sovietinį pavergimą žūtbūtinę kovą ir ją ryžtingai tęsia iki šios dienos, tik manydama jos būdą — partizanų ginklą pakeisdama raštu, slapta spauda...

● Prieš 36 metus JAV pasmerkė Sovietų Sąjungos agresiją. Tokios politikos JAV laikosi iki pat šios dienos. Dargi, pastarųjų metų JAV nusistatymą nepripažinti Pabaltijio valstybių jungimo ir Sovietų Sąjungos, Helsinkio konferencijos poveikyje, dar labiau išryškino prezidento Gerald Fordo bei Valstybės departamentu aukštųjų pareigūnų pareiškimai ir ypaci Kongreso — Atstovų rūmų ir Senato — pastarosios rezoliucijos. Šiuo būdu Jungtinių Valstybių politika Pabaltijio tautų pozicijai stiprina lietuvių viltį atgauti laisvę ir pastangas atstatyti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

(Iš Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsišaukimo)

● Neseniai įvykusiame Tautos Fondo suvažiavime, Brooklyne, N. Y., dalyvavo Anicetas Simutis, Lietuvos Generalinis konsulas, Aljo pirm. dr. Kazys Bobelis, VLIK'o pirm. dr. Kestutis Valiūnas, liaudininkams atstovavo Juozas Audėnas, Kanados Tautos Fondo atstovai ir daug kitų Fondo narių.

● Šiuo metu Fondas turi 165 narius. Tautos Fondui lėšų tel-

kimo tinklas yra toks: JAV 36 igaliotiniai, Kanadoje — Krašto atstovybė, Toronto atstovybė ir devynios apylinkės, Australijoje trys atstovybės, Anglijoje viena atstovybė, Vokietijoje viena atstovybė, Venecijoje viena ir N. Zelandijoje du igaliotiniai.

● 1975 metais fondas turėjo pajamų 33,000 dol., VLIK'o veiklai ir kt. reikalams išleista apie 28,600 dol. Dargi 1976 m. sausio 1 d. Tautos Fondo buvo likę apie 66,000 dol. Kaip žinia, Tautos Fondo finansuoja Lietuvos laisvinimo veiklą. Šiais metais numatyta 70,450 dol. VLIK'o samata.

Jurgis Valaitis referavo fondo statuto pakeitimą: kiekvienas paaukotas 100 dol. aukotojai suteikia vieną balsą Tautos Fondo suvažiavime.

Išrinkta Tautos Fondo taryba: pirm. prel. Jonas Balkūnas, vicepirm. — Aleksandras Vakselis, nariai — Jurgis Valaitis, Juozas Vaicelūnas iš Kanados, Ignas Gasilūnas, Algis Vedeckas, Petras Minkūnas ir Aleksandras Dauyns. Suvažiavimas patvirtino Tautos Fondo valdybą tokios sudėties: pirm. Ignas Gasilūnas, prot. sekr. — Romualda Sidlauskienė, fin. sekr. — Jonė Pumputienė, išd. Vyt. Kulpas, narys informacijai — Jonas Rūtenis.

● Alena Devenienė, įžymioji ALTO, SLA, Sandaros ir Liaudininkų veikėja, iš Santa Monė, visą savaitę viešėjo pas savo dukrą Dalią ir žentą dr. Kazį Bobelį, East Dundee, Ill. Šią savaitę Alena Devenienė su anūke Elenute Bobelyte išvyko į Europą, kur išbus dvi savaites. Liepos 2 d. p. Devenienė vėl grįš į Chicago, kur dalyvaus liepos 4 d. Liaudininkų suvažiavime, bičiulių Faustinos ir Mečio Mackevičių sodyboje, o sekančią savaitę — SLA suvažiavime.

● Arėjus Vitkauskas ir Andrius Valuckas prisijungė ruošiamai "Felic. Bortkevičienės monografijai" medžiagos. Gauta ir daugiau pažadų. Monografijos reikalu rašyti LVLS-gos Prezidiumo adresu.

STEPONO KAIRIO REZISTENCINĖ VEIKLA

Rašo JUOZAS AUDĖNAS

Antrojo pasaulinio karo eilais Lietuva po trumpos, bet žiaurios bolševikų okupacijos pateko vokiečių okupacijon. Veltui lietuvių politikai ir diplomatai stengėsi įtikinti vokiečius, kad jie traktuotų Lietuvą, kaip laisvą, nepriklausomą valstybę, laikinai tapusią Sovietų agresijos aukta, o dabar pasivyrusią draugingose santykiose su Vokietija kovoti prieš bolševizmą. Tam skersai keliu stovė aktyvūs nacionalistai ir laisvės kovotojai. Pirmininku buvo Jonas Fleckinskas, buvęs Čkininkų Partijos pirmininkas.

Nors abi pagrindinio organizacijos tarp savęs ir nekojo, tačiau pasitaikydavo ir suokios pokalbių trintys. Stp. Kairys siekė, kad tautos rezistencijai prieš vokiečius yra didelė spraga, kai krikščionių demokratų blokas, sudaręs Lietuvos Tautos

lausančias krikščionių demokratų bloku, ir Lietuvos Tarybą, sudarytą iš k-d bloko žmonių, VLIK organizavo finansus, sudarė krašto atstovavimo planą komisija, rėmė Laisvės Kovotojų iniciatyvą informuoti tautą ir užsienį per savo trumpą bangų radio siųstuvą. Steponas Kairys įėjo į Vyriausią Lietuvos Komitetą, kurį sudarė valstiečiai liaudininkai, socialdemokratai, tautininkai, nacionalistai ir laisvės kovotojai. Pirmininku buvo Jonas Fleckinskas, buvęs Čkininkų Partijos pirmininkas.

Nors abi pagrindinio organizacijos tarp savęs ir nekojo, tačiau pasitaikydavo ir suokios pokalbių trintys. Stp. Kairys siekė, kad tautos rezistencijai prieš vokiečius yra didelė spraga, kai krikščionių demokratų blokas, sudaręs Lietuvos Tautos

nebuvo centralizuota, o apsiribojusi apie du susijungimus. Be to, Lietuva čia turėjo pirmininką, kurį reikėjo paskirti Vyriausio Lietuvos

Alena Devenienė

Komiteto ir Lietuvos Tarybos ryšininkai (J. Audėnas ir St. Lušys). Jie sutarė taip: bendrinį rezistencinį organą sudaro po vieną atstovą nuo visų partijų, turėjusių savo atstovus demokratiniuose Lietuvos seimuose, ir nuo rezistencinių kovos sąjūdžių, pasireikusių pogrindžio veikloje.

1943 m. lapkričio 25 d., susirinkus B. Gaidžiūno bute, Kaune, Parodos g. 9a pirmojo po sėdžio, šeimnininkas pakvietė Steponą Kairį, kaip vyriausią amžiumi, pirmininkauti. Kitame posėdyje, kur buvo sutartas naujojo organo vardas — "Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas" — Stp. Kairys buvo išrinktas nuolatiniojo pirmininku. Jis kaip pirmininkas turėjo tiesioginį ryšį su politine komisija, su Laisvės Armija, o vėliau ir su Vietinėmis Rinklinėmis vadovybėmis.

1944 m. pavasarį gestapui pavyko suvesti VLIK'o sudarantį asmenų vardus. Prasidėjo areštai. Išvengti arešto pasisekė trims: Steponui Kairiui, J. Audėnui ir B. Kazlauskui. Kiti VLIK'o nariai buvo areštuoti ir išvežti į Vokietijos kalėjimus. Steponas Kairys skubomis pasitraukė iš Kauno į provinciją ir saugumo sumetimais kelis kartus keitė gyvenamąsias vietas. Daugiausiai jį globojo bendraminčiai šiauliskiai, ir ypačiai O. Liutika ir B. Bubių. Jų padedamas, Stp. Kairys įsigijo J. Kaminsko vardu vidaus pasą ir ėmėsi vykdyti drąsų sumanymą — persekti per Baltijos jūrą į Švediją ir tęsti užsienyje rezistencinę kovą prieš nacius ir bolševikus. Iš šiaulių jis — jau tapęs J. Kaminsku — išvažiavo traukiniu į Kretingą, o iš ten pateko į Palangą. Vienas iš aktyvūs Laisvės Kovotojų S-gos narys, Algirdas Vokietaitis, jau iš seniau turįs ryšių su Švedija, pradėjo suorganizuoti žvejų laivėlių ir su kelelų žvejų, taip pat pasiryžusių likti užsienyje, rugpjūčio 1 d. 1944 m. išplaukė per Baltijos Švedijos link. Pradžioje kelionė sekėsi. Priplaukė netoli Švedijos krantų: jau buvo matyti Gotland'o sala. Bet, štai, netikėtai pasirodė priešin ga krėptimi plaukianti vokiečių karo laivų vilkslinė. Lietuvių žvejų motorlaivis buvo suimtas, jo keleiviai iškelti į vokiečių laivą, nuplukdyti į Liepoją ir padėti centriniame Liepojos kalėjime. Ten Stp. Kairiui teko išbūti apie 10 savaičių. Kvociamas jis aiškino, jog bėgo nuo bolševikų į Vokietiją. Nors ir ilgai gestapininkai jį kamantinėjo, netgi apšveddami stipriomis prožektorinėmis lempomis, bet Steponas Kairys nebuvo atpažintas. Jis taip ir liko "žvejis J. Kaminskas".

Spalio m. 1944 m. raudonoji armija pradėjo sparčiai pulkti Liepojos prieditį. Tūkstančiai pabėgėlių, ir drange su jais St. Kairys, buvo laivais vežami Vokietijon didžiai pavojingomis aplinkybėmis nardant aplink Sovietų povandeniniams laivams ir be paliovos vykstant oro puolimams. Tačiau kelionėje nelaimės neįvyko. Steponas pateko į Gdynę, į karo pabėgėlių stovyklą. Iš čia jam pavyko susisiekti su Vokietijos Rinklinėmis vadovybėmis. Reikia čia pastebėti, kad VLIK'as, dar būdamas ne

įsardytas, bet numatydamas katastrofą, buvo sudaręs savo delegatūrą užsieniuose, į kurią buvo paskirti Berlyne atsidūrusieji R. Skipitis, kun. M. Krupavičius ir V. Sidzikauskas. Tos delegatūros narių ryšiai su V. Sidzikausko pastangomis St. Kairys buvo palaikytas iš stovyklos, atvyko į Berlyną ir slapta įsijungė į delegatūros darbą. Reikėjo tautai įskoti raugesnės vietos gyvenimui. Apie lapkričio vidurį 1944 m. St. Kairys susižinojo su senais šiauliskiais priejeliais ir globėjais — Dr. Dornu ir Sofija Jasajiais, kurie tada gyveno Adorf-in Vogtland, prie pat Sudetenland apie 30 km. nuo Hoff ir Plauen. Dr. D. Jasaitis čia dirbo kaip gydytojas, vieno mobilizuoto vokiečių daktaro kabinete ir todėl turėjo galimybių sudaryti išvargusiam ir nusilpusiam Stp. Kairiui geresnes pragyvenimo ir ypačiai gydymo sąlygas. Sunkiai persirgęs gripu, Kairys buvo netgi įtaisytas į Bad - Elster sanatoriją, kad pasitaistyti ir sustiprėtų. Grįžęs iš sanatorijos, jis nestojė vietoje: sužinojęs, kad VLIK'o delegatūra ir kiti lietuviai visuomenininkai pasitraukia iš Berlyno ir grupuojasi apie Wuerzburgą, jis irgi atvyko pas savo gimnaitį Dr. Tumaję Windsheim, esantį maž laug už 25 km. nuo Wuerzburgo. Kovą, galė ar balandžio pradžioje atvažiavo į Windsheimą VLIK'o delegatūros siųstas Justas Peikvyčius ir padėjo Steponą Kairį į Wuerzburgą. Balandžio m. gale, amerikiečių kariuomenės išlaisvinus šį Bayreutho kalėjimą, atvyko į Wuerburgą ir kiti lietuviai, sudarytojo Viko nariai. Lietuvių visuomenininkams daug pagelbėjo isikurti Wuerzburgą lietuvis, amerikiečių karininkas Antanas, Vaivada VLIK'as, o naujinojo savo veiklą. Jam vėl pirmininkavo Steponas Kairys.

Tačiau posėdžių atmosfera buvo jau ne ta, kaip Kauno po grindyje. Viena, dabar nebebuvo nei pavojaus, nei rizikos — taipgi, nebuvo ir reikalo riboti dalyvių skaičių. Tad jis ėmė piestis. Mat, pirmininkas Stp. Kairys pagėdavo, kad užsienio politikos reikalams vesti būtų pakviestas VLIK'an V. Sidzikauskas. Tačiau šis atsisakė jelti kaipo nepartinis eskertas, o reikalavo, kad VLIK'o sudėtin įeity Čkininkų Partija ir jis, kaip tos partijos atstovas. Sutikus su tuo, reikėjo sutikti ir su įėjimu Čkininkų Sąjungos, kurios atstovu įvesdintas Dr. P. Karvelis. Antra, Vakarų alijantų laimėjimas imta vienu ar kitu vertinti savo naudai. Liberalinėms — demokratinėms grupėms atrodė, kad Vakarų demokratų laimėjimas turėtų būti mūsų profasistinėms srovėms (tautininkams ir nacionalistams) ženklas, bent jau pasilikti šėšelyje ir nesiveržti į priekį VLIK'o organizacijai. Šitokia kairiųjų grupų laikysena pastūmėjo tautininkus į krikščionių demokratų glėbį, maž daug į "gruodžio 17 d. konfigraciją". Antra vertus, krikščionys demokratai, matydami vyraujančią katalikų partijų rolę po — fašistinėje Italijoje ir po — nacinėje Vokietijoje, laresni atėjus į gaidynę ir beato daktariskai siekė paversti VLIK'o pirmininkavimą. Be niekur nieko, St. Kairiui dar tebesant pirmininku, krikščionys demokratai, susitarę su tautininkais, atskirame posėdyje išsirikino kitą VLIK'o pirmininką — kun. M. Krupavičių. Šiuo atveju Steponas Kairys parodė tikrai daug patriotinio ir valstybinės sąjūties, "dėl šventos ramybės" užsėsdamas VLIK'o pirmininkavimą. Netrukio bičiulį, kurį

jam sakė: "Nenusileisk. Jei buvai tam geras pagrindyje, naciams viešpatuojant, tai kodėl turi būti negeras dabar, de demokratijoms laimėjus?" Steponas į tai atsakė paprastai: "Aš dėl savo asmens nekovoju. Jei nuo to turėtų grįžti organizacija ir nukentėti lietuviškas reikalas, geriau aš nusiileisiu, tegul jie vadovauja."

Jau nebebūdama VLIK'o pirmininku, St. Kairys pravedė savo nusistatymą vienu pagrindiniu klausimu. Būtent, VLIK'as savo vasario 16 d. deklaracijoje skelbė, kad, atkuriant nepriklausomą Lietuvą, bus laikomasi 1938 m. konstitucijos, kol ji nebus teisėtu būdu pakeista. 1945 m. liepą 3 d. Stepono Kairio siūlymu ir įtikinėjimu, visų VLIK'ą sudarantį grupių pasitarimas nutarė, kad, atkuriant nepriklausomą Lietuvą, būtų vadovaujamasi 1922 m. Steigiamojo Seimo priimta demokratine konstitucija, o ne 1938 metų — vadistinės santvarkos aktu. Tai ir yra tas garsusis "Wuerburgo protokolais", vėliau tiek prigadines kraujo kai kurioms mūsų grupėms.

Stp. Kairys labai siejojosi technikiu ir ūkiniu būsimos Lietuvos atstatymu. Jo pastangomis 1945 m. Wuerzburge buvo VLIK'o sudaryta Lietuvos ūkio ir Technikos Atstatymo Komisija, 1946 m. sausio 29-31 d. Augsburgėje buvo sušaukta konferencija. Lietuvos ūkio problemoms aptarti. Joje dalyvavo apie 200 kviestų atstovų, kurie priėmė visą eilę nutarimų ir sudarė 9 pakomisinijas įvairiems klausimams studijuoti. Po 1940 m. rudenį įvykusios diplomatinės konferencijos Berne buvo sudaryta Vykdomoji Taryba. Šioje Taryboje įsteigta ūkio ir Finansų Tarnyba, kuriai vadovavo Stp. Kairys. Jis taip pat vadovavo ir Planavimo Komisijai. 1948 m. buvo sušaukta konferencija Schwaebische Gmunde, kuri, Stp. Kairio vadovaujama, sukaupė labai daug

GINTAKELE CAROL JEAN ZAPOLYTE

Eleanoros ir Prano Zapolių dukra, gyvenanti Evergreen Park, Ill., šįmet baigė Evergreen Park aukštesniąją mokyklą, kur priklausė kelioms mokyklos klubams. Dviejų tautinių sokių grupių narė, dainuoja lietuvių chore, yra Lietuvos Vycių narė. Groja fleita ir yra gavusi pažymėjimą. Mėgsta šoki, tenisą, čiuožimą, slidinėjimą. Balzėko Lietuvių Kultūros Muziejaus moterų vieneto jaunė. Tolimesnes studijas

vertingos medžiagos. Šios konferencijos darbai, Stp. Kairio suredaguoti, buvo vėliau išleisti atskiru leidiniu — Išlaisvintos Lietuvos ūkis. Pažymėtina taip pat ir Stp. Kairio dalyvavimas antroje diplomatinėje konferencijoje Paryžiuje 1947. Ten jis, tarp kita ko, buvo susitikęs su Lenkijos PPS partijos lyderiu Zarembo. Ilgesniame pasikalbėjime buvo paliesti to meto ir ateities Lietuvos-Lenkijos santykiai. Lenkų socialistų lyderis neiscentė nepalietęs Vilniaus klausimo. Dėl šio klausimo, bent tuo metu, abiejų socialistinių partijų lyderiai išsiskyrė. Steponas Kairys dalyvavo ir 1948 m. prie Baden vykusiam slapta pasitarime su iš okupuotos Lietuvos atvykusiais kovojančio pogrindžio atstovais. Jis žymia dalyviu prisidėjo prie susitarimo.

(Iš "Varpo", 1965 m. nr. 6)

tes St. Xavier kolegijoje, Carol Zapolyte bus pristatyta Gintaro baliuje, šeštadienį, birželio 19 d. Conrad Hilton viešbutyje, Chicagoje.

RENGIAMAS GINTARO BALIUT

Čikagos Lietuvių Moterų Klubas su pasididžiavimu ir malonumu pristato visuomenei 16-tą grupę jaunų lietuvių šį šeštadienį, birželio 19 d., Conrad Hilton viešbutyje. Tai mūsų gintarė, pasirinkę tradicinį lietuvišką taktą, pasipuošę gražiuoju gintaru, nešimos trispalvė gėlių puokštė, lietuviškos muzikos lydimas. Jų tarpe turime Lorelę Andrijauskaitę, Indrę Biskytę, Astą Grinytę, Jerilyn Harding, Rosemarie Klatt, Carol Landon, Jeanne Vaikutytę ir Carol Zapolyte.

Gintaro balius ruošimu rūpinasi klubo narių komitetas, vadovaujamas Jean Vance. Jai pagalbsti L. Rimkus, L. Ramon, J. Pupelis, G. Matyska, C. Matulytė, G. Čepaitytė, A. Rutchins, Y. Shaules, S. Ugnėnas, T. Kuzas, C. Austin, A. Danks, S. Petrosius, P. Juska, E. Norbut, L. Dargienė ir M. Krauchunas.

PASAUTI 3 JAUNUOLIAI

ČIKAGA. — Papludimyje sėdėje 3 jaunuoliai buvo staiga pasauti. Du iš jų yra lengvai sužeisti, o tretysis sunkiai, jam bus daroma operacija. Šaudymo priežastis nežinoma. Policija yra suėmusi du įtartinus šaudyme jaunuolius ir kiti du įtartinai paieškomi.

KAITYK KITA PATARK
SKAITYTI NAUJINIAMS

give...
so more will live

HEART
FUND

Watch your money put on weight.

Your money is different than you. The more weight it puts on the better. The fatter it gets, the healthier it is. To help your money gain the most, give your money the best possible interest. You'll find it at Standard Federal Savings.

Come under our wing. We care what happens to you.

7 3/4%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000 - 6 years	8.17%	annual yield
7 1/2%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000 - 4 years	7.90%	annual yield
6 3/4%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000 - 30 months	7.08%	annual yield
6 1/2%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000 - 1 year	6.81%	annual yield
5 3/4%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000 - 6 months	6.002%	annual yield
5 1/4%	Passbook Savings interest paid to date of withdrawal	5.39%	annual yield

Yield based on interest (compounded daily) accumulated for one year. *A substantial interest penalty is required for early withdrawal of certificate accounts.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

Home Office: 4192 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632, phone: 847-1140
Downers Grove Office: 5100 Forest Avenue, Downers Grove, Illinois 60515, phone: 963-1140
Lombard Office: (1st Federal Savings of Lombard), 23 North Main, Lombard, Illinois 60148, phone: 627-1140

SILEIKIO PAGERBIMO BANKETE KALBĖJO JONAS KREIVĖNAS

Susirinkusiems menininkams ir naujieniečiams ilgametis Sibiro kankinys ir prievartos darbo stovyklų vergas, ištrūkęs į laisvąjį pasaulį, Miko Šileikio pagerbime pasakė šią kalbą!

Gerbi. Šios Dienos Jubilijate p. Šileiki, Gerbi. Naujienų Laikraščio Redaktoriau Gudeli ir iškilmingos vakarienės ruošėjai, gerbi. svečiai — ponios ir ponai! Šiandien man tenka didelė garbė šioje gausioje auditorijoje tarti Jums keletą žodžių dėl mūsų tautos ir valstybės nepriklausomybės tragedijos, kuri įvyko prieš 35 metus birželio mėnesyje.

Birželio mėn. yra laikomas vienu iš gražiausių mėnesių me- tuose. Mums lietuviams šis mė- nuo yra labai tragiškas ir kru- vinas. Jis niekuomet negali bū- ti mūsų tautos užmirštas ir mi- nimas prieš didžiausią priešą, Maskvos imperializmo slibiną.

Mes kas metai birželio mėn. turime sukelti ko didžiausias protesto demonstracijas, prieš okupantą, kol nebus laisva ir nepriklausoma Lietuva. Mes ne- privalome ieškoti kažkokių bendradarbiavimų ar draugys- čių su okupantu ir jo pastaty- tais tranais, kurie ir šiaandien persekioja mūsų brolius ir se- sesis pavergtoje Lietuvoje. Šian- dien su okupantu ar jo patikė- tais kvislingais mes neprivalo- me vesti jokių draugysčių ar bendradarbiavimų. Tai būtų antra besąlyginė mūsų tautos kapituliacija prieš savo priešą — okupantą.

Mes turime užbaigti tarp sa- vęs visokius ginčus ir rietenas,

kurias sukėlė okupanto agen- tai, pasinaudodami mūsų tau- tos minkštapročiais ir papirk- tais agentais, sklesti išsivijos tarpe neapykantą ir nepasiti- kėjimą vienas kitu, kad mes iš- eivijoje būtume juo silpnės- ni, tuo mūsų okupantui geriau.

Dauguma jūsų manau, buvo- te 1941 metų birželio mėn. liu- dininkais, kuomet okupantas rinko iš mūsų tautos pačius energingiausius ir aktyviausius brolius bei seseris, krovė į gyvulinius vagonus ir deporta- vo į tolimo Sibiro taigas bei tundras. Ten pagalba alkio ir nepaprastai sunkių darbų juos sunaikino. Tuomet buvo išvež- ta apie pusė milijono geriausių ir aktyviausių lietuvių. Likusi dalis mūsų jaunimo tėvynėje išėjo į miškus ir kariavo su šimteriopai gausesniu priešų ir techniška ginkluotu, veik 10 metų. Išžudė mūsų jaunimą, tautos žiedą, bet jis neišėjo bendradarbiavimų su okupan- tu, o kovėsi iki paskutinio Krau- jo lašo, okupantui galvas ne- lenkė, kaip dabar frontininkų agentai, mums persantieji ben- dradarbiavimą ir kita.

Okupantui dar maža buvo, kad išžudė apie 30,000 jauni- mo. Surinko jų lavonus iš miš- kų ir laukų, suguldė juos mies- tų, miestelių ir bažnytkaimių aikštėse, ten jiems barbariškai nupjauė nosis, lyties organus, sulaužė kojų blauzdas ir aki- vaizdoje suvartų vietos gyven- tojų, jų pačių motinų akyse daug galvas lavonams šautuvų buožėm ir valkiojo jų kūnus po aikštės, už tai, kad jie buvo savo tėvynę ištikimi ir už ją kovojo. Tokio barbarizmo civilizuotas pasaulis dar nebuvo matęs ir girdėjęs, ką darė Mas- kvos barbarų tarnai ir patikė- tiniai. Ne vienas jų dar šian- dien sėdi Vilniuje ir Maskvoje, kurie mums siūlo draugystės ir bendradarbiavimo ryšius.

Okupantui patyko dalį mū- sų tautos sunaikinti Sibiro tai- gose, o dalį sunaikinti Lietuvos miškuose, o tą dalį, kuri pasi- liko Lietuvos teritorijoje, tai sukaustė geležiniais rėžiais ir užlaipė jos burną, kad nei žodžio, nei balso pro geležinę aždangą nei girstų laisvasis pa- saulis, kas ten dedasi su likusia mūsų tautos dalimi.

Bet okupantas negali pa- kęsti ir toliau žiūrėti rankas suėjęs, kad laisvajam pasau- lyje Lietuvos išsivijos dalis gi- na pavergtos tautos reikalus ir prieš pasaulį reikalauja nepri- klausomos Lietuvos. Okupan- tas tą gerai žino ir supranta, kad dabar nebūtų tokia aktyvi išsivijos dalis ir nekeltų visų daromų skriaudų mūsų tautai, tai niekas ir nežinotų, kas ten dabar dedasi.

Okupantas, jei galėtų, tai vienu mostu nušluotų mūsų vi- sus dipukus, kad okupantą ne- erzintumėm ir nekeltumėm viešumon jo daromų šunybų okup. Lietuvoje.

Bet okupantas to nepajėgia padaryti, tai sugalvoja per sa- vo agentus ir per mūsų minkš- tapročius dipukus užnigdyti su pagalba savo bendradarbia- vimo, kad ta rakštis ko greičiau išnyktų iš okupanto akių ir niekas nereikala būtų jokių laisvųjų Lietuvai ir nekeltų oku- panto visas daromas mūsų kra- štui ir tautai skriaudas.

Jis tada galėtų laisvai ką tik nori daryti ir taip kraštą valdy- ti, kaip jam patinka. Kad ne- mes, užsienio lietuviai, būtume tiek daug kėlę triukšmo dėl lie- tuvių persekiojimo, tai jau šiaandien drąsiai galėtumėm pa- sakyti, kad Lietuva būtų galu- tinai kolonizuota, o mūsų tau- tiečiai Sibiran išvartų ir ten iš- marinti.

Mes sudėję rankas toliau ne- galime sėdėti ir laukti, kol ta- riamieji bendradarbiautojai iš- laisvins mums nepriklausomy- bę. Mes turime pirmoje eilėje nusikratyti visų tų bendradar- biautojų ir parsiadavusių oku- pantui agentų. Nepamirškime, kad mūsų tautos priešas, kuris veikia mūsų tarpe pasislėpęs, visuomet yra pavojingesnis, kaip išorinis priešas. Nesigailė- kime provokatorių ir parsiada- vėlių, raukime juos iš mūsų tautos tarpo, kaip tas piktžolės iš kultūrinių kultūrų. Statykime juos visur ir visuomet prie mūsų tautos gėdos stulpo, te- gul visi mato ir žino, kas yra tautos priešas, tai visi bendra- darbiautojai su okupantu.

Jie visokiais būdais klaidina nevisai susipratusių išsivius ir apgaulinėja juos, siūlo vežti pas okupantą rusą mokyti sa- vo vaikus ir studentus. Ar ne gėda mūsų tautiečiams siūsti pas rusą mokyti lietuvių kal- bos, kur jis Lietuvos krašte jau baigia išnaikinti lietuvių kalbą? Ten visose vidurinėse mokyklose okup. Lietuvos mo- kyklose yra palikta per savaitę tik dvi lietuvių kalbos pamokos, o rusų kalbos 4 pamokos per savaitę, o kur visi vadovė- liai parašyti ir visokios rusiš- kos paskaitos ir rusų kalbos konkursai. Tad, mįli lietuviai, kam rūpi mūsų tautos likimas ir nepriklausomos Lietuvos at- statymas, tai meskit iš savo tar- po visokius ginčus, būkim vie- ningais, visur ir visuomet, at- statykime, tik tautos ir nepri- klausomybės reikalą pirmoj eilėj, o nemaišykime asmeninių reikalų su tautos reikalais. Tik tuomet bus darbai mūsų vai- singi ir Lietuva laisva.

Kad mūsų pavergta tauta bū- tų stipri ir atspari prieš oku- pantą, tai mes turime kiek ga- lima su ja palaikyti tamprus ryšius, ją paremti materialiai ir moraliai, kad ji žinotų, jog mes čia kovojame už juos ir Lietuvos nepriklausomybę. Kiek galima, juos turime vispu- siškai informuoti apie mūsų kovas. Tik gink Dieve, su oku- pantu jokių bendravimų.

MAGDUTĖS MARGUMYNAI

Naudingi patarimai ir kiti dalykai

● Salierai atsigauna, tapda- mi per pusvalandį vėl trapūs ir kramsnūs, įdėjus juos į vande- nį su leda ir šu nupluta su- piauslyta žalia bulve.

● Pasenusių arba nešviežių žuvį galima pažinti palietus pirštais. Šviežioje žuvyje palie- timas nepaliekia žymės. Senė- janti žuvis darosi vis labiau gleivėta.

● Petruškos yra naudingos ne tik virtuvėje valgį skoniui ir dekoracijai. Augdamas dar- želyje apsaugoja rožes nuo jas mėgstančių kenkėjų.

● Seiminiųkėms gera žinoti, kad vidutinė citrina turi 3 val- gomus šaukštus sunkos, o vidu- tinis apelsinas duoda puoduką sunkos arba tokį kiekį, aprašo- mą valgį receptuose.

● The American Heart Jour- nal patvirtino, kad geriausias vaistas sergantiems dar tebėra namuose gaminta sriuba.

● Sen. Gary Hart iš Colora- do siūlo uždėti specialų sveika- to mokestį cigaretėms. Jis ma- no, kad tai gali padėti žmo- nės mesti rūkymą. Nežiūrint valdžios raportų ir propagan- dos prieš rūkymą, apie du mil- lionai jaunų amerikiečių kiek- vienais metais pradeda rūkyti.

● Kepant užšaldytus steikus, patarima pilnai neatšildyti, o palikti vidurį sustingusį ir dėti ant karštų rinkių. Steikas nebū- na sausas, nors jį reikia ilgiau kepti.

● Vasarą džiovinti skalbinius lauke yra naudinga: taupoma elektros energija ar gasas, skal- biniams nereikalinga minkštin- nantis chemikal, skalbiniai gau- na puikų kvapą, o skalbėjos turi progos pabūti lauke, sau- lės spinduliuose.

● Rūkštūs kopūstai buvo naudojami seniai, labai seniai, net prieš 2000 metų. Yra žino- ma, kad jų duodavo Didžiosios kinų sienos statytojams apsau- goti jų dantis nuo skorbuto, o odą nuo išbėrimų.

Pienas gerti sveika

Kai atvažiuau Amerikon, labai nustebau, išgirdusi per radiją reikalaujantį pieną. Dar didesnė nuostaba sukėlė jo skelbimai per TV ir laikraščius, nekalbant apie skelbiamas pie- no ir jo produktų savaites.

Betgi pienas yra žinomas nuo senų senovės ir bus išmintingų- jų naudojamas, kol tik kas nors pajęgs pamelėti karves, nežiū- rint pajaukliausios minkštų gėrimų reklamos ir dabartinės generacijos savinimosi. Pieną žinojo priešistorinis žmogus ir kūrė pasakas apie kraštus, ku- riuose pieno upės plaukia.

Senovės žydai tikėjo, kad pie- nas išvaro ligas iš kūno, o egiptiečiai vieną savo dievaitę vaiz- davo karve su dideliu tešmeniu. Biblija taip pat rašo apie Kana- no žemę, "plaukiančią pienu ir medumi".

Pienas yra visiems žinomas

ir nereikalingas aptarimo. To- del visi be reikalo, o gal tik dėl juoko, tūlas mėgejas išger- ti pienu vadino "baltu skysčiu, kuris pilamas bejėgiams vai- kams į gėrklės"...

M. Miškinytė

Pirkite Naujienas,
Remkite kiekvieną,
Nes jos rašo tiesą
Ir veda į šviesą.

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar- nauja taupymo ir namų pasikolų reikalus visos mū- sų apylinkės. Dekojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė- tune būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000

8929 So. HARLEM AVE.,
Bridgeview, Illinois 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
444 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5 1/4 %

Passbook Savings.
All accounts com-
pounded daily —
paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings
Certificate
(Minimum \$5,000).

Chicago Savings Offers You A Choice Of These Beautiful

COLOR TV SETS

WHILE YOU EARN 6 1/2 % to 7 3/4 % PER ANNUM
*IN OUR SPECIAL ACCOUNT

17" Diagonal COLOR

With \$1,500

You can have this 17" RCA XL-100 COLOR TV... and your money grows to \$1,897 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,283.06 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,558.48 in 2 1/2 years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,691.09 in 1 1/2 years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$21,024.81 in 1 year.

19" Diagonal COLOR Remote-Control

With \$1,500

You can have this 19" RCA XL-100 COLOR TV... with Remote Control... and your money grows to \$1,695.54 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,112.23 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,408.95 in 2 1/2 years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,551.99 in 1 1/2 years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$20,890.22 in 1 year.

MES KALBAME LIETUVIŠKAI

Enjoy Your TV NOW PLUS

EARN INTEREST

*Funds must remain in this special account for term of certificate. From your deposit, we deduct the cost of the item, but the interest you earn pays for it, plus gives you an additional gain of 6 1/2 % to 7 3/4 % on your full deposit. Federal regulations require substantial interest penalty for early withdrawal.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

DES PLAINES OFFICE:
1085 OAKTON STREET
DES PLAINES, ILLINOIS 60016
TELEPHONE: 298-0720

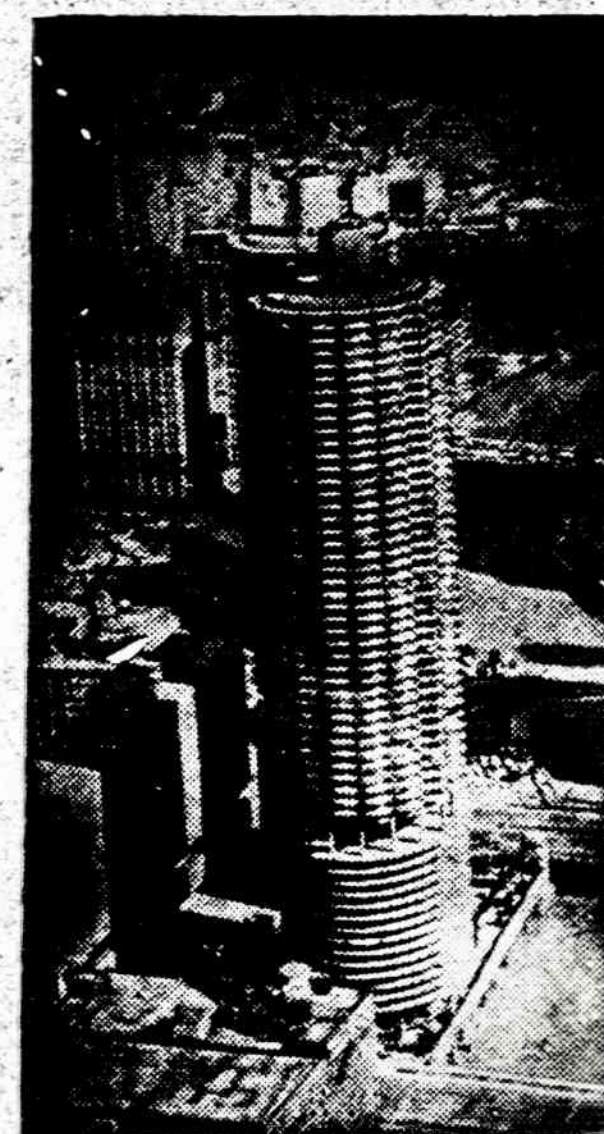

ALMIRA OFFICE:
3434 WEST NORTH AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60647
TELEPHONE: 486-1113

MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636 TELEPHONE: 476-7575

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di- delius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pa- siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ber- druomenę ir parūpina fondus namams įsi- gyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio die- ną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4 %

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4 %

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

TEL. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone HA 1-4100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$0.71
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$36.00
pusei metų	\$19.00
trims mėnesiams	\$9.75
vienam mėnesiui	\$0.82

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Pavergtiems teikia moralinę paramą

Geras visų pabaltiečių, ypač lietuvių, draugas, kongreso atstovas Frank Annunzio panaudoja kiekvieną progą priminti amerikiečiams ir kartu visam pasauliui pavergtų lietuvių, latvių ir estų sunkią padėtį. Praeitą pirmadienį, birželio 14 dieną, gavęs iš kongreso pirminko teisę penkioms minutėms, pasakė nepaprastai gražią kalbą apie pavergtų Pabaltijo tautų kovas už laisvę.

Pirmiausia, jis priminė kongreso atstovams ir visam pasauliui, kad lygiai prieš 36 metus sovietų karo jėgos įsiveržė į trijų nepriklausomų Pabaltijo valstybių teritoriją, sutremė ten veikiančius įstatymus, panaikino minėtų tautų nepriklausomybę ir visas tris Pabaltijo valstybes įsijungė į Sovietų Sąjungą. Prieš šį žingsnį protestavo visas kultūrinis pasaulis, o tuometinės JAV administracijos nepripažino šio sovietų valdžios karo jėgų atliktą smurtą.

Kongreso atstovas Annunzio pabrėžė, kad praeitais metais jis kartu su kitais kongreso atstovais, pasilė reoliuciją, kurią astovų rūmai vienbalsiai priėmė. Ta reoliucija visiems aiškiai sakė, kad JAV kongreso minėtų sovietų karo jėgų prievartos veiksmų nepripažįsta ir aneksijos nepateisina. Atstovas Annunzio priminė visiems, kad JAV ir ateityje nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Rusai naudojo karo jėgą lietuviams, latviams ir estams pavergti.

1941 metų birželio 14 ir 15 dienomis sovietų valdžia pravedė pačius didžiausius areštus Pabaltijo valstybėse. Be teismo, be tardymo sovietų policija, karo jėgų padedama, gaudė žmones visam krašte, varė juos į didesnes stotis, grūdė į vagonus, apkalinėjo, vežė į Rusijos tolimą šiaurę. Buvo sulimti patys gabiausi, patys veikliausi ir geriausi lietuvių. Vežė mokytojus, karius, valstybės tarnautojus ir kiekvieną turtingesnę ūkininką. Stalinas pasidalino su Hitleriu Rytų Europos įtakos sferas ir pradėjo saugliauti Hitlerio jam parduotose teritorijose. Susitarimą Stalinas padarė ne su demokratine vakarų pasaulio valstybėmis, bet su upačiu pavojingiausiu demokratijos priešu Hitleriu. Hitleris, sumu-

šęs Vakarų Europos valstybes, ruošė kovą prieš geriausią savo draugą Staliną ir jo valdomą Sovietų Sąjungą.

Lietuvon atsiustas specialus Stalino draugas Dekanosovas aiškino, kad Lietuva, įjungta į Sovietų Sąjungą, bus saugi, jos gyventojai galės ramiai gyventi, o žemės ūkis turės galimybės geriau klestėti. Ne tik sovietų pasiuntiniai, bet ir Lietuvą okupavusieji kariai tvirtino, kad to meto Lietuva yra saugi, nes Sovietų Sąjungos karo jėgos apsaugos lietuvių tautą nuo karo žiaurumų. Paaikšėjo, jog tai buvo pati tuščiausia sovietų karo vadų svajonė. Nei raudonoji armija buvo paruošta kovai, nei Stalinas parūpino kareiviams reikalingų ginklų, nei sovietų karo vadai turėjo supratimą apie modernų karą. Vokiečių tankai labai lengvai prasidūrė vartus į rusų pagrobtą Lietuvą, o aviacija, išgriovusi strateginius tiltus, naikino sovietų kariuomenės dalinius taiklomis bombomis. Jeigu sovietų kariai būtų gynę jiems žinomas žemes ir gavę pagalbą iš jėms pažįstamų vergų, tai gal jie ir būtų pajėgę kiek pristabdyti vokiečius, bet Lietuvoje, Lenkijoje ir Latvijoje jie parodė savo nepajėgumą pasipriešinti moderniai kariuomenei. Vokiečių karo jėgos ėmė vieną strateginę poziciją po kitos, o raudonosios armijos kareiviai ir generolai ėjo į vokiečių nelaisvę...

Sovietų diplomatų ir karių prižadėtas saugumas ir gerbūvis buvo tušti žodžiai. Lietuvių tautą skriaudė kraštą užgulusieji naciai, o dar labiau ją išnaudojo antrą kartą į Lietuvą įsiveržusieji raudonamiečiai ir komunistai. Prisijungę visas tris Pabaltijo valstybes, jie padarė tikrais vergais visus gyventojus. Lietuvių, latvių ir estų gaminamą maistą jie gabenasi į Rusijos gilumą, o pavergtus gyventojus išnaudoja pačiomis žiauriausiomis priemonėmis. Jaunimą siunčia į Sibirą ir Rusijos šiaurės kankiams darbus ir projektams ruošti, o vyresnius bado marina, nuo užsienio atskyrė ir susirašinėjimą trukdo. Paskutiniu metu rusai, uždėję nepaprastai didelius miltus, nori sustabdyti ir siuntinėti, siuntimą skurde laikomiems broliams ir artimiesiems.

Karui pasibaigus, pavergtos tautos turėjo vilties, kad sovietų karo jėgos bus priverstos trauktis į prieškarines savo teritorijas; kad jiems išėjus, bus pakeista vergija atnešusi komunistinė sistema, bet pakaitu tuo tarpu nesimato, o išnaudojimas darosi vis žiauresnis. Atstovas Annunzio, žinodamas krašto gyventojų tokias nuotaikas, savo kalbą kongrese šitaip baigė:

"Mes, esantieji JAV kongrese, mažiausiai ką galime jiems padaryti, tai užtikrinti jiems mūsų moralinę paramą. Tegu laisvės ir demokratijos idealai pateisins didvyriškų Pabaltijo tautų pasiryžimą. Jų pasiaukojimas privalėtų mums priminti, kad mes privalome siekti tokios santvarkos, kurioje tautos gali turėti progą gyventi tokį gyvenimą, kokį jos pačios pasirenka." Congressional Record, House, H. 5817).

Nuoširdžią ir turiningą atstovo Frank Annunzio kalbą reikėtų rasti priemonių perduoti kiekvienam klausyti galinčiam pavergtam lietuviui. Kiekvieną jo kalbą tekstą gerai išsiskaityti ir Amerikoje gyvenantiems mūsų tautiečiams.

SKAITYKITE NAUJIENAS GARSINKITĖS NAUJIENOSE

DIDŽIOJI AUDRA CHICAGOJE

Iš visų priemiesčių labiausiai nukentėjo Lemont

Žmonės metų metus dirbo, taupė, pirko, statė, puošė, gerino, dažė, sodino, kad ir patiems būtų kuo pasigėrėti, ir pračiams pasigrožėti. Tai Chicago pietvakarių priemiestiai ir nuo miesto nebeprisklausantieji užmiestiai. Sevininkų pasididžiavimas, kai kam pavydas. Kiek juos įdėta laisvalaikio valandų, kad ir namų vardo pasidarytų permaža: rezidencijomis vadinoma.

Iš visų vietovių lietuviams artiausi širdies Lemontas, kur geras skaičius pavyzdinai išsikūrė palei Archer, McCarthy ir Derby... būtinai su gėlymais, darželiais, dideliais sklypais ir pavėsingais medžiais — privacijos nuosavybės džiugimas ir palaime, nuosavų rankų ilgų metų darbo vaisius. Per visą savaitę ir sekmadienį saulėje maudėsi, spalvomis žavėjosi. Užteko dešimties minučių, kai išiti blokai, kur namai, garažai, automobiliai savyje džiugino — tik šipulį prižerti, tornadų straubilių, lyg buldozerių suversti su žeme. Iš buvusių žalių pievelių pavirtusių purvynų kyso kur žmogaus batų, kur toileto puodas, plaunamoji mašina, pusiau žemėmis apneštas jojamas medis ar plastikinis arklukas — iš to gali atspėti, kad čia gyvenamų namų būta... Traktoriai, automobiliai, buvę telefonai: stulpai išranti, nublokšti su laužu, sumaišyti, viena kambario sofa užnešta per keliolika pėdų aukštyn į medį, visiškai likusi be lapų. Tas medis dar gali džiuginti, nes lapus reikia manyti, ne šiemet, tai kitamet naujus gaus. Bet daugumoje ir medžiai išversti ir "gražiais" sušukti, dar kitur kadilakas aplink tebestovinti medžio stoburį apšvičijęs. Kitur namo stogas ir lubos nunešti, o kambarių kvadratai šiukšlių laužo ir žemių pripilti.

Daugiausiai audros naikina moji ranka pasidarbavusi išilgai McCarthy Road, kur iki Walker Ror'i visi namai, daržinės, garažai, ir medžiai nušalinti, ir traktoriai, automobiliai ir ūkio įdargai būtinai ankstielninkai apversti.

Nors visų į nelaimę patekusių reikia gailėtis, bet vis dėlto yra lengviau kai spaudoje pateiktų nukentėjusių žmonių pavardžių tarpe lietuviškų nesimato. Nors skaudžiausią nukentėjusį, nuo smarkių lūžių ir potvynio Brookridge, Hinsdale, Burbank, Oak Lawn, Bridgeview, bet skaudžiausiai klijavo Le-

montui, kur Baudonojo Kryžiaus negalutinai apskaičiuotų 87 namai visiškai sugriauti, 26 namai smarkiai apžaloti ir 56 namai lengviau.

Audros užmūšė trys žmonės irgi Lemontė: iš jų viena senutė Marjory Sandberg, nebesėjusi nubėgti į rūsi, buvo savo namo prislėgta. Kas Lemonto nuostolius apskaičiuos? Cook ir Du Page apskričiai audros nuostolių turėjo apie \$6 milijonus, o Hillcrest naujokynas apie \$2.6 milijonus; Burbank priemiestyje nuo potvynio nukentėjo apie 600 namų, kurių nuostoliai siekia daugiau kaip milijoną dolerių. Oak Lawn ir Bridgeview potvynio giliai apsemti.

Tokio tvano Chicagoje niekas nebuvo matęs, kur per 3 valandas priverstė virš 6 nykščiu (inčų) vandens ir gatvės vietomis pavirto virš 4 pėdų gilumo upėmis.

Juodukų gajos sando žmonės Mrs. Phyllis Anderson, 51, buvo nusitaikiusi į jos vyras Leo, 51, šūvių sužeistas į kaktą, kai sekmadienio vakare po didžiųjų audros vaužiavimų aptvynusiu viaduktu 69 ir Harvard gatvių sankryžoje įvažiavo į gilų vandenį ir nebegalėjo išvažiuoti, buvo dviejų juodųjų jauniklių (apie 19 ir 25 metų amžiaus) per automobilio langus apšaudyti.

Policijos žiniomis, tai buvo vienas iš keturių apšaudymų tą sekmadienį, kai juodukų gajos akmenimis daužė automobilių langus ir atakavo baltuosius motoristus dėl potvynio negalėjusių Dan Ryan greitkelių pavažiuoti. Anderson yra sunkioje padėtyje Mercy ligoninėje, su tėvais važiuoja į vaikai buvo apšaudyti, o apie nusautąją motiną nieko nepažinoma, neprisiminta.

Pirmadienį atgabenas į ligoninę Edward Rosen, 35, iš Indianapolis, kuriam važiuojant Chicagoje 70 gatvė prie Stewart juodukų pro automobilio langą įmetas akmuo, sulaužė žandikaulį. Su juo važiuavo jo žmona Judy ir du vaikai — 3 metų amžiaus Daniel ir 7 metų dukterė Karen.

To negana, Robert Mirohelli, 30, važiuojant 73 ir Wentworth gatvė buvo juodukų apšaudytas ir viena kulka praskrida ma pradrėskė paviršutiniškai. Su juo drauge važiuavo jo žmona ir dvi dukraitės 9 ir 6 metų.

Tą pačią naktį buvo lengvai sužeisti keturi priemiestiečiai.

kurių automobiliai 74 ir Eagles-ton kryžkelėje buvo akmenimis ir bonkomis apmėtyti ir du iš jų apipiekti. Visiems keturiems St. Bernard ligoninėje buvo suteikta pirmoji pagalba. Carol Stufflebean, 36, iš Canton, Ill., atvažiuos į Chicago, važiuodama 80th ir Vincennes st., mestu per automobilio langą akmeniu sunkiai sužeista nugabenta į St. Bernard ligoninę. Nerep.

ITALIJOS RINKIMAI

Roma. — Už kelių dienų prasidės Italijoje politiniai rinkimai, kuriais įdomiausiai visas pasaulis, nes manoma, kad dabar Italiją valdanti krikščionių demokratų partija bus komunistų nugalėta.

Priešrinkiminiai Italijos piliečių apklausinėjimai rodo, kad krikščionių demokratų partija galės surinkti visų balsų 34% ir komunistai — 32.9 proc.

Turine leidžiamas laikraštis La Stampa rašo, kad dauguma Italijos rinkimų yra susijavę komunistų idėjomis, bet jie vis dėlto žino, kad prie krikščionių demokratų partijos asmenys turės daugiau laisvės.

ISPEJA KARALIU HUSEINĄ

Viena. — Jau kuris laikas, kaip Jordano karalius Huseinas derasi su amerikais, norėdamas nusipirkti Amerikos gamybos priešlėktuvinės raketės Hawk. Bet raketų pirkimo sutartis negali būti pasirašoma, kadangi Jordanas nesugeba įmokėti reikalaujama 850 mil. dol.

Birželio 17 d. Jordano karalius išskrido į Maskvą, kur tikisi, o gal yra jau ir pažadėta, gauti priešlėktuvinį raketę. Amerika, žinoma, tokiais karaliaus "zygiais" yra nepatenkinta ir graso — jei karalius pirks Rusijoje ginklus, tai neteks milijonų dolerių, kuriuos dabar gauna iš JAV ginklavimo ir ekonominės pagalbos pavidale.

INDIJOS PRATESIA PAVOJAUS AKTĄ

New Delhi. — Indijos ministrė pirmininkė Indira Gandhi pratesė dar vienįmetį, metams taip vadinamą pavojaus įstatymą, kuriuo gali būti suimami asmenys ir laikomi kalėjime be teismo sprendimo — administracinio būdu.

STIPRINIS SI SVARNO GONIMAJIX SOMSONYV

DR. VYTAUTO ANTANO DAMBRAVOS KALBA, PASAKYTA 1976. II. 15 CARACAS LIETUVIAMS VASARIO 16 MINĖJIME (VENEZUELOJE)

Vasario 16 išreiskia visas lietuvių pastangas už tautos laisvę ir valstybinę nepriklausomybę. Šiuo aktu Lietuvos Taryba skelbė pasauliui, ne naują Lietuvos valstybės įkūrimą, bet jos atstatymą. "Ji tai galėjo atsiekti, atsiremdama į lietuvių tautos sąmonėje galutinai nepažavusias valstybingumo tradicijas, siekiančias septynis amžius — iki pirmojo karaliaus Mindaugo." Taigi, Lietuva yra ne penkiasdešimt atluonerių metų laisvė ir priešpauodį ugdytas mūsų istorijos kūdikis, o simtmečiai kovų ir vėtrų grūdintas galingas Europos gžuolas. Lietuva — ne trumpas laisvės lėpsnelės blyksterėjimas, o šventoji amžių ugnis. Mes esame ne baudžiavos ir priešpaudos vaikai. Esame lietuvių vaikai! Lietuva — ne trumpos palikuvės ir Vytauto Didžiojo anūkai. Mes esame tauta, valdžiusi Europą nuo Baltijos iki Juodosios jūros — net ligi paties Maskvos. Jau prieš beveik šisimt metų mes gynėm Europą nuo geltonojo maro, o kryžiuočių galybė Zalgriv subliksinome, kai Saurės ir Pietų Amerikos žemynas dar skaudė istorijos priangų.

Didžiosios Lietuvos palikimas užpildo ne vienos tautos istorijos lapus. Viename straipsnyje Nepriklausomybės Akto signataras, "Vilniaus kunigaikštis" profesorius Mykolas Biržiška išsiskaičiavo, ką istorinė Lietuva yra davusi kitiems.

Trumpai suglaudus, Lietuva davė Lenkijai ir lenkams ne tik Jogailą ir Jogailaičių dinastiją; ji da-

vė lenkams didžiulius karo vadus Kosciuską ir Chodkevičių, poezijos genijų Adamą Mickievičių, kardiolus Radvilą ir Sapiegą, muzikos virtuozą Paderrevskį, patį "Lenkijos iš numirusių prikėlėją" Juozą Gineitą Pilsudskį, pirmąjį lenkų respublikos prezidentą Gabrielių Narutavičių, ir kiek dar kitų. Rusus Liefuva apdovanojo Gediminaičiais ir Algirdiečiais. Romanovų dinastiją iki Kotrynos laikų ir didžiųjų lietuvių kilmės rašytoju Dostojevskiu. Gudams "su atlaidžia sypseną" istorinė Lietuva leido iš jos savintis visus didžiulius Lietuvos kunigaikščius, karo vadus, valstybininkus ir administratorius. Ukrainiečiai irgi pripažįsta mūsų didžiulius kunigaikščius, kaip savo buvusius valdovus, ir jais didžiujosi. Iš savo "prūsinių lietuviškai-vokiškų sričių" mes vokiečiams davėme filosofą Kantą, o prancūzų literatūrą apdovanojome Oskaru Milašium, kurio poeziją man dar neseniai, su asaromis akyse, deklamavo ispaniškai bolivičiai ir argentiniečiai, laikydami Milašių didžiųjų šio simtmečio poetu.

Manau, kad lietuviams reikia dar vienos valstybinės šventės, kad paženkintume ir amžinai minėtume Didžiąją Lietuvą. Tokia data galėtų būti Mindaugo karūnavimo diena prieš septynis šimtus dvidešimt trejus metus. Jei tikslios datos nėra, pasirinktoji diena galėtų būti liepos septynioliktąją — dieną, kurią popiežius paskyrė Mindaugo vainikavimui. Norėčiau, kad toji valstybinė didybė, suenktė drauge su Vasario 16 žadintų mūsų didžiųjų lietuvių kunigaikščių narsumą ir didingumą, tautos partizanų kovingumą, Sibiro kankinių tikėjimą ir ryžtą, ir kad toji šventė padėtų išlikti mūsų patvariais, kaip amžiais išstverminga yra lietuvių tauta!

Lygiai prieš 25 metus, irgi Vasario 16, aš turėjau laimės kalbėti į Lietuvą pirmoje Amerikos Balso transliacijoje. Bėne tais pačiais metais į Lietuvą kalbėjo vienas mūsų knygnešys. Šisai "miško brolis" turėjo gal aštuoniasdešimt metų.

Pasikalbėjime senukas knygnešys, pasisakė išvažinėjęs Amerika nuo Atlanto iki Pacifiko, bet skundėsi, niekur nematęs lakštingalos, ir negirdėjęs jos dūlėjimo. "Amerikoje tik žvirbliai ir kuopos" — sakė. Ir būlės Amerikoje jam buvo be skonio, ir abgailai nekvepėjo. O kur sūriai, kur baravykai? Ne tas, ne Lietuva. Knygnešys didžiavosi savo tėvyne, kaip rašytojas Tomas Vaitzantas: "Vyžota, lopyta mano Lietuvių, bet mano!"

Baigiant pasikalbėjimą, knygnešys buvo paprašytas tarti žodį broliams tėvyneje. Bematanį pradėjo nerviškai stuktenti lazdele į grindis. "Negaliu — sakau — nemoku kalbėti. Aš nemokytas, ne toks sekretorius. Vėl ilgai tylėjo, įsmeigęs akis į tolį. Paskui sakė: "Gerai, tai aš padeklamuosiu eiles lietuviams. Jo veidas išbal, rankos pradėjo drabėti, vos nulaikydamas lazdele, ir jis pradėjo: "Lietuva, tėvyne mūsų, tu didvyrių žemė, iš praetis tavo sūnūs, tie stiprieji semia..." Jo veidu riedėjo gailios asaros, o man per kūną ėjo šiurpuliai. Knygnešio eilės Lietuvai — Tautos Himnas!"

Kokia gili ir tyla, kaip šaltinio vanduo, yra lietuvių meilė savo kraštui. Nemari, nepamainoma, amžinai išlikima.

Tą meilę mes mokslu ir darbu įrodome Nepriklausomybės metais.

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

5 — MAUIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 19, 1976

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Ateinantį sekmadienį, birželio 20 dieną, Chicagoje jėzuitų centre bus pravesta kruvinų birželio įvykių minėjimas. Visi Chicagoje lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti, prisiminti lietuviams padarytą didelę žalą ir toms dienoms nukentėjusius mūsų tautiečius. Minėjimą ruošia Chicago Lietuvos Taryba, — pareiškė tarybos pirmininkė Kristina Austin.

Minėjimas prasidės 11:00 valandą ryto jėzuitų koplyčioje. Mūsų atnašaus kun. Adolfas Stašys, Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius.

Pasibaigus mišioms tuojau bus uždėtas vainikas prie žuvusių paminklo. Trumpą priminimą apie žiaurius sovietų policijos ir kariuomenės darbus padarys Andrius Juškevičius.

Baigus iškilmes prie paminklo, visi dalyviai kviečiami eiti į didžiąją salę, kur bus prisiminti birželio įvykiai rusų pavergetoj. Lietuvoje ir nurodytos gairės lietuvių veiklos metolimoje ateityje, — pareiškė pirmininkė.

Minėjimą man teks pradėti, o vėliau paprašysiu Dr. Kazį Hobelį, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką papasakoti apie Lietuvos laisvei naudingus žingsnius, padarytus Washingtono, o vėliau p. Karolis Milkovaitis, Saulių Sąjungos pirmininkas, padarys pagrindinį birželio dienų pranešimą.

Minėjime Lietuvos ir Amerikos himnus giedos solistė Prudencija Bickienė, — pareiškė Kristina Austin. — Kviečiu visus Amerikos lietuvius ir Lietuvos laisvės reikalais besirūpinančias organizacijas šiame minėjime dalyvauti. Neturime laiko laiškamis ar kitiems kvietimams pasiųsti. Prašome šį prašymą skaityti kvietimu atvykti ir iškilmėse dalyvauti, — baigė pirmininkė.

TRUMPAI

— L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando Ramovėnų Vyrų Choro koncertas įvyks 1976 metų rugsėjo mėn. 18 d. Chicagoje. Jaunimo Centro, didžiojoje salėje. Koncertą rengia L. K. V. S. "Ramovė" Centro V-ba ir Chicago Skrybiaus ramovėnai. Koncerto pelnas skiriamas Laisvės Kovų Muziejaus įrengimui.

mul. Chicago visuomenė maloniai kviečiama gausiai koncerte dalyvauti. (Pr.)

— Ponia Anna Aleks iš Marquette Parko apylinkės tapo Naujienų nuolatinė skaitytoja užsakydama vieneriems metams. Naujoji mūsų prenumeratorė ponia A. Aleks yra gimusi Tauragės apskrityje, jauna atvažiuojo Amerikon ir įsijungė į Amerikos Lietuvių sąjungą. Ji neprarado gerųjų

gimtojo krašto papročių ir ne užmiršo Lietuvos bei visų lietuvių reikalų, jų spaudos ir bendrųjų darbų. Vakar telefonu ji užsakė Naujienas, o šiandien jas jau rado savo pašto dėžutėje. Ponia Anna yra socialiai privociose bei sueigose. Ji pažadėjo dalyvauti Naujienų pknike, kuris bus liepos 18 d. Polonia piknikų sodelyje, prie 46-tos ir Archer Ave. Dėkui už dėmesį Naujienoms ir lietuviškiems reikalams be spaudai.

— Vincentas Vainiūnas, Omaha, Nebr., atsiliepė teigiamai į Naujienų platinimo vaju užsakydamas jas vieneriems metams per mūsų atstovą ir patriotinės bei tautinės spaudos platintoją Stasį Pagonį. Daugelis lietuvių pradeda ryškiau pastebėti, kad išeivijoje pradeda įsigalėti nesveikos nuotaikos bei vienišiška ir nedemokratinė propaganda, kuri sąlycis su okupantu bei jo igaliojimu pradeda laikyti patriotinių veiksmų, vieton kovos už pavergtą kraštą įtaigojant bendradarbiavimą su okupantu bei administracija, kuri vadina tauta. Dėkui p. V. Vainiūnui už dėmesį, ir p. S. Pagoniui už tarpininkavimą. Malonu apie tai pranešti visiems Naujienų skaitytojams.

— Stasys Liepas, Cicero, Ill., savo laisą taip užbaigia: "Pradedu dar \$25 Mašinų fondui. Geriausi linkėjimai Naujienoms ir visiems naujieniečiams". Dėkui už nuolatinę paramą ir už gerus linkėjimus.

— Frank Sakalas, Beecher, Ill., pratęsė iš anksto bė raginimo savo prenumertą ir kartu su gerais linkėjimais visiems bendradarbiams bei skaitytojams, atsiuntė \$24 auką Mašinų fondui. Dėkui už ankstyvą prenumeros pratęsimą, gerus linkėjimus ir už dovaną.

— Paulius Varis iš Santa Monica, Cal., lgesniam laikui atvyko į Glenview, Ill.

PUSMECIUI \$70.00 CHICAGOJE \$52 CICEROJE (10/20/5/UM) Pensininkams automobilių APDRAUDA Amžius 62—80 J. BACEVICIUS 778-2233

LIETUVIS DAŽYTOJAS 4612 S. Paulina St. (Town of Lake) Dėko nemus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas. Skambinti YA 7-9107 STASYS ŠAKINIS

STASE'S FASHIONS Kūdikiams ir vaikams RŪBŲ KRAUTUVĖ 6237 So. Kedzie Avenue Tel. 436-4184 Sav. Stasė Bacevičienė

AL. IR IGNAS TAIŠOME VISOKIUS AUTOMOBILIUS Greitai ir sąžiningai darbas, kaina nebrangi. Telefonuoti 737-3988 — TEXACO 58-tos ir Western Avenue kampas

Ronald Reagan turi mažiau atstovų respublikonų konvencijoje, negu prezidentas Fordas. Bet išrinkimui kovos jis nesitraukia. Reagano žmonės tariasi su Fordo atstovais ir bando patraukti jį į savo pusę.

SENUTĖ AUKSO NEVALGO

Lenkų spaudoje tikras atsitiškimas paskelbtas "komikų" skyriuje: Viename provincijos mieste į ligoninę atvežė vieną sergančią senutę, kuri gyveno kraštutiniame varge ir prasciausiai valgė tik gyvybei palaikyti.

Senutei esant ligoninėje, geri kaimynai sutarė apvalyti jos vargingą bakulę, ir bekompiami laukan visokią taršą, aptiko podo dyne su keliais kilogramais aukso pinigų ir gėroka kiekį brangių papuošalų.

Kai buvo painformuota apie radinį, senutė pasiaiškino sakydama: "Tokia alkana nebuvau, kad būčiau turėjusi auksą valgyti!"

— Kiekvienas lietuvis gali apsidrausti gyvybę nuo \$100 iki \$10,000 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) organizacijos. Vaikams ir jaunuoliams pigi TERM apdrauda: \$1,000 tik už 3 dol. metams. Jiems yra ir Taupomoji — Endowment apdrauda aukštajam mokslui arba studijoms. Klauskite apie grupinę Akcidentale apdraudą organizacijų nariams — tik \$2 už \$1,000 apdraudą. Dėl šių ir kitokių informacijų skambinkite Kristinai Austin — Naujienos. Tel. 421-6100. (Pr.)

— Didelis pasirinkimas pavelsių ir rūpų. Dėl išskilimo į Florida kainos per priše sumažintos dail. Antano Petrikonio Marquette Meno galerijoje, 3215 W. 63 St. (prie Kedzie Ave.). Tel. 436-2112. Galerija atdara 7 dienas savaitėje visą birželio mėnesį. (Pr.)

◆ Elektros įvedimai, pataisymai. Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmieste. Dirbu greit, garantuoti ir sąžiningai. Klaudijus Pumpūtis 4358 So. Washenaw Ave. Tel.: 927-3559

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Pres. 47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083 NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS 7% Mokama 4 metų Certifikatams. Mažiausia \$5,000 ar daugiau. 6 1/2% Mokama 1 metų Certifikatams. Mažiausia \$1,000 ar daugiau. 5 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS Taupmenos padėtos į reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos duoda pelno dividendą už visą mėnesį. DIVIDENDAI MOKAMI KAS 3 MĖNESIAI VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:00 vak. Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Sešadienį 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiądieniais uždaryta.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikis WAREHOUSE MEN — over 25, for stock work. Profit sharing. Steady work. INTERNATIONAL BOUTIQUE 431-0331

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikis SECRETARY LAW OFFICE Intelligent person possessing high degree of secretarial skills needed in growing law firm. Position entails full secretarial duties and related administrative responsibilities for partner. Ex. salary. Please contact PAT VALENT, phone 346-7404.

RENTING IN GENERAL

Nuomos MARQUETTE PARKE išnuomojamas kambarys vyru arba material. Tel. WA 5-4161.

LIETUVIŲ MOTERISKEI Bridgeporte ar Brighton Parke reikalingi keturi svarūs kambariai antrame aukšte. Skambinti po 6 valandos vakaro. Telefonas 927-7414.

MARQUETTE PARKE išnuomojamas 5 kambarių ir visu patogumų namas bevalkei ir gyvulikiu nelakančiai šeimai. Telefonuoti 434-9885.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su baldais pensininkui. Gali pasinaudoti virtuve. Terautis telef. 254-7036.

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su baldais 2-me aukšte suaugusiems nuo liepos 1 d. 6541 So. Campbell. Telef. WA 5-6616.

IŠNUOMOJAMAS kambarys antrame aukšte atskiras įėjimas ir patogumai. Tel. 523-8944.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ butas antrame aukšte suaugusiems. Naujai remontuotas. Skambinti RE 7-8007 po 6 val. vak.

BRIGHTON PARKE išnuomojamas 4 kambarių butas pirmame aukšte. Tel. 347-6888.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIAMS MENESINIAMS IŠSIMOKĖJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago Ill. Virginie 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MARQUETTE PARKE vyresnio amžiaus savininkė dėl ligos nebrangiai parduoda 6 kambarių geram stovyje, prižiūrėtą ir švarų bungalow. Telefonuoti GA 53350.

5 KAMBARIŲ mūrinis bungalow su 2 kamb. pastogėje. Centrinis šildymas, dujų garazas. 56-ta ir Rockwell. \$22,000. 2 PO 5 MURINIS. Centrinis šildymas, dujų, 2 mašinų garazas. 62-tra ir Talman. \$29,900. 3 BUTAI ir tušči krautuvė. \$360 pajamų per mėn. Brighton Parke. \$28,000.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 K. A. M.

Lietuvių kalba: "Sėdinti nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30—1:00 v. popiet. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Telef.: HEmlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, devanos visoms progoms. 3237 WEST 63RD ST., CHICAGO Telef. 434-4660

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Telef. REmpublic 7-1541

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus P. NEČINSKAS, 4065 Archer Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vjaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pagedavimus ir galimų skaitytojų adresus. (Pr.)

BUD'S REAL ESTATE

PIRKSI — PARDUOSI — NUOMOSI — IVAIRIUS DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus BALYS BUDRAITIS

4369 ARCHER AVE. CHICAGOJE Tel. 254-5551 8929 SO. HARLEM AVE. Tel. 598-3290 135-TH IR ARCHER AVE. Tel. 252-5881

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių išskvėtimai, piliečių pilybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING AND AIR CONDITIONING

DOMAS ZUKAUSKAS 4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609 Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

82—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$71 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

HOMEOWNERS POLICY

Call Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. CA 4-8654 State Farm Fire and Casualty Company

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vieningai lietuvių kailininką F. J. NORMANA BURŠTEINĄ Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

PASISEKIMA BIZNYJE

"NAUJIEŅOSE" — TURI GERIAUSIA BIZNINIAI, KURIE GARSINASI

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

- 1 When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.
- 2 Call your local Post Office or see their National Zip Directory.
- 3 Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIEŅOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinąs pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJIEŅOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiaūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems (domos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienos yra mada. Lai tai mada tampa jas prenumeruoti.

NAUJIEŅOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiaūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems (domos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienos yra mada. Lai tai mada tampa jas prenumeruoti.

NAUJIEŅOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiaūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems (domos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienos yra mada. Lai tai mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbuoms ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gėrovei, siekiant visuotino lietuvių reikalių renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusę metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusę metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančių atkarpą.

NAUJIEŅOS, 1:39 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratorai, Jubiliejinių vjaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vjaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

Neseniai išėjusi laukta Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasitūčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608